№ 285. Wtorek 14. Grudnia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. komisya krajowa do spraw osobowych mieszanych urzędów powiatowych w lwowskim okręgu administracyjnym mianowała konceptowego praktykanta przy Namiestnictwie, *Ludwika Tluck Toschanowicza*, tudzież auskultantów sądowych *Franciszka Pischek*, *Jana Towarnickiego*, *Wiktora Nennel* i *Karola Kokowskiego* prowizorycznymi aktuaryuszami urzędów powiatowych w lwowskim okręgu administracyjnym.

Lwów, 10. grudnia 1858.

Sprawy krajowe.

(Wykupno od rekrutacyi. — Opłaty konzularne.)

Wiedeń, 11. grudnia. Ponieważ nowa ustawa uzupełnienia armii ogłoszoną została publiczności w chwili, kiedy upływał, lub gdy upłynął termin wyznaczony na zgłoszenie się z opłatą taxy uwolnienia od wojska, zatem Jego c. k. Apostolska Mość raczył rozporządzić najwyższą uchwałą z dnia 5. grudnia, ażeby wszystkie władze powiatowe zostały wyjątkowo upoważnione uwzględniać przy następnym poborze rekrutów wszystkie, jeszcze do końca grudnia b. r. wydarzające się zawiadomienia ze złożeniem taksy uwolnienia od wojska, przyczem mają czuwać, ażeby taksy i pokwitowanie nastąpiły w właściwym czasie.

— *Litogr. koresp. austr.* donosi: „Podług najwyższego postanowienia z 8. października r. b. ma być zastosowana nowa waluta austryacka do ustanowionych regulaminem z roku 1846 należytości konzularnych wedle tych samych zasad, jakie przepisane zostały rozporządzeniem cesarskiem z 8. lipca 1858 względem innych tax rządowych. Na mocy tego otrzymały c. k. urzęda konzularne stosowny regulamin z tem głównem postanowieniem, ażeby wszystkie pozycye taryfy konzularnej z roku 1846, oznaczone w pewnych kwotach monety konwencyjnej, obliczone zostały w walucie austryackiej podług dotychczasowego wymiaru z 5% dodatkiem, przyczem każdy niepodobny do wypłacenia ułamek ma być podwyższony do najbliższej wypłacalnej ilości.“

Ameryka.

(Doniesienia z Mexyku. — Doniesienia z Ameryki południowej.)

Nowy York, 24. listopada. Potwierdza się wiadomość bitwy liberalistów w Mexyku z wojskiem Zuloagi. Składający się z liberalistów zastęp oblężniczy pod dowództwem jenerała Blanco uderzył dnia 15go b. m. w liczbie 3600 ludzi na stolicę, jednak po kilku krwawych potyczkach cofnął się, chociaż Zuloaga nie miał więcej jak 1000 ludzi do dyspozycyi.

— *Austryacka korespondencya litografowana* donosi otrzymane w Lizbonie dnia 3go b. m. następujące wiadomości z południowej Ameryki:

Angielski pocztowy statek „Tamar“ wypłynął z Rio Janeiro na dniu 9. listopada, i dopiero na dniu 3go b. m. zawinął do Lizbony, a jutro odpłynie do Southamptonu. Wiadomości z La Plata są mało znaczące. W Rio zapowiadano zmianę gabinetu, ponieważ zbywało mu na potrzebnej parlamentarnej większości. Angielski inżynier, któremu poruczono budowę pierwszej sekcyi żelaznej kolei, wzbraniał się oddać towarzystwu kolej żelazną od Queimados do Belem wprzód, nim rachunki będą załatwione. Ztąd powstały zatargi. Inżynier kazał most zabarykadować i wywiesił angielską chorągiew; w to wmieszała się policya. Poźniej oddał Anglik kolej rządowi, i dnia 8. listopada została oddana na publiczny użytek.

Hiszpania.

(Mowa od tronu. Dokończenie.)

Po tym przeglądzie stanu spraw zewnętrznych przeszła Królowa do wyjaśnienia stosunków wewnętrznych, i oświadczyła najprzód, że rząd usiłując przywrócić jak najściślejszy walor prawa, zniósł we wszystkich prowincyach stan oblężenia bez naruszenia przy tem głębokiego pokoju, jaki w całym kraju panuje. Polityka oględna, która wprowadza ulepszenia nieburząc jednak tego, co już istnieje, i która dąży wprawdzie zwolna lecz wytrwale do rozwoju we wszystkich wydziałach administracyjnych, zdoła zapewne pogodzić umysły i skłonić je do wspólnych usiłowań i udziału w utrzymaniu dobra powszechnego i w jednomyślnem zastosowaniu systemu konstytucyjnego. Dla uskutecznienia tych zamiarów przedłoży rząd Kortezom rozmaite projekta, a najprzód projekt względem prasy, według którego dozwolone być ma pod ochroną sądu Przysięgłych wolne rozpoznanie spraw powszechnych czynności ministrów, a oraz zastrzeżone będą prawa i przywileje tronu, powaga Kortezów, wiara katolicka i honor mieszkańców. Również i ustawy co do porządku gmin i deputacyi prowincyonalnych wymagają ulepszeń, przezco ludność mogłaby wziąć udział w kwestyach obchodzących jej widoki, i podanoby jej możność większego zarobku. Ustawy o radzie państwa, o radach prowincyonalnych i rządach prowincyonalnych mają reformy te uzupełnić i ulepszyć cały tryb administracyi.

Budżety państwa, które przedłożone będą niezwłocznie na rok przyszły, nie przyniosą ludności żadnych nowych ciężarów, gdyż podatki i inne przychody publiczne dostateczne są na pokrycie zwyczajnych wydatków we wszystkich wydziałach administracyi. Inne wydatki wymagają pokrycia osobnego, w którymto względzie przedłożony będzie ogólny plan reformy względem pokrycia nadzwyczajnych wydatków na wykończenie kościołów, na budowy służące ku pożytkowi powszechnemu, na przysposobienie materyału wojennego i dla marynarki, tudzież na rzecz zakładów dobroczynnych i karnych. Desamortyzacya dóbr gmin rozmaitych i innych korporacyi cywilnych, na którą przyzwolono ustawami dawniejszemi, weszła znowu w moc obowiązującą, i przedłożone być mają propozycye co do nowych zasad względem odkupu rent, tudzież względem bezpiecznego i korzystnego ulokowania kapitałów otrzymanych ze sprzedaży dóbr rzeczonych. Żniwa wprawdzie nie zbyt obfite, lecz zawsze jeszcze pomyślne podały sposobność ulżenia niektórych postanowień względem przywozu zboża, przy czem zwrócono uwagę na potrzeby rolnictwa i handlu obok zabezpieczenia także i potrzeb klas uboższych; narody bowiem posiadające ziemię tak urodzajną, jak hiszpańska, muszą dźwigać rolnictwo także i zakładaniem kanałów wodnych, jak niemniej i innemi środkami. Otoż przedłożone będą swego czasu projekta zmierzające do postępu rolnictwa i ekonomii narodowej. Główna trudność rolnictwa w Hiszpanii — brak dróg komunikacyjnych wewnątrz kraju — uchylona będzie wybudowaniem nowych kolei żelaznych, a rząd wyda potrzebne rozporządzenia do jak najspieszniejszego ukończenia już rozpoczętych. Przedłożona też będzie ustawa o górnictwie, tudzież względem stowarzyszeń górniczych i ustawa o notaryatach. Prace, któremi Kortezy mają się zająć w przyszłości są wprawdzie liczne i trudne, lecz Królowa nie wątpi o tem, że gorliwość i patryotyzm ich wszystkiemu podoła. W końcu wzywa Królowa do prac tych pomocy Boga.

Anglia.

(Przejście na łono kościoła rzymskiego. — Anglia nie przyjmuje protektoratu kolonii Brooka. — Wybuch w Kuraczy.)

Londyn, 8. grudnia. W dzienniku *Morning Advertiser* wylicza korespondent krewnych biskupa oxfordzkiego, którzy przeszli do rzymsko-katolickiego kościoła: 1) Pięciu członków familii najstarszego brata, mianowicie pani William Wilberforce, (małżonka najstarszego brata biskupa), William Wilberforce syn, jego żona i dwoje dzieci; sam najstarszy brat biskupa pozostał protestantem. 2) Arcydziekan Rob. Wilberforce, drugi brat biskupa, ale synowie jego są jeszcze protestanci. 3) Wielebny W. Wilberforce, najmłodszy brat arcybiskupa, jego żona i sześcioro dzieci. 4) Arcydziekan Manning. 5) Wielebny Jerzy Ryder, jego żona i 6 dzieci. Manning i Ryder spokrewnieni są z biskupem przez żony.

— Deputacya znakomitych członków parlamentu i handlowej izby, była u lorda Derby z prośbą za projektem p. James Brooke, ażeby Anglia przyjęła stanowczo protektorat nad Sarawakiem na wyspie Borneo, i rozumie się, ażeby sir James Brooka wynagrodziła odpowiednio. Prezydent ministrów odmówił żądaniu, a to z następujących powodów: 1) ponieważ nie jest udowodnionem, że sir James Brooke jest mocen owę przez niego założoną kolonię odstąpić Anglii albo komukolwiek innemu; 2) ponieważ angielski rząd zostanie narażony na wielkie koszta niepobierając żadnych dochodów; i 3) że rząd nie pragnie wcale powiększać jeszcze bardziej kolonii angielskich. Kilku członków deputacyi wystąpiło przeciw tym zarzutom, i podnosili ważność pokładów węgla jako źródło dochodów i znaczenie geograficznego położenia Sarawaku dla angielskiej polityki, ale i to nieprzekonało Lorda ministra.

Wybuch w Kurachi sprawił bardzo znaczną szkodę, jak o tem donosi listem z 20. października pewien oficer stojący tam załogą. Najprzód zajęło się kilka rakiet i szmermeli, które spalić miano przy sposobności ogłoszenia proklamacyi Jej Mości Królowej, a później wyleciało w powietrze całe laboratoryum. Zginęło przy tem pięciu Europejczyków i kilku krajowców na miejscu, a kilkunastu innych odniosło ciężkie skaleczenia. Żołnierzowi stojącemu na straży wyrwany został z rąk karabin, lecz on sam nieponiosł żadnego uszkodzenia. Cały obóz wstrząsł się gwałtownie, a jednego żołnierza przerzuciło przez dach dość wysokiego zabudowania, i spadł nieżywy już na ziemię. Pożar trwał przez trzy godziny, lecz na szczęście zdołano uratować jeszcze arsenał z prochownią.

Francya.

(Kapituła St. Denis. — Wiadomości bieżące. — Komisya względem sprowadzenia murzynów. — Rozprzestrzenienie miast Paryża, Marsylii i Tulonu. — Bliższe szczegóły z rozruchów w Algieryi.)

Paryż, 8go grudnia. *Monitor* donosi dopiero dziś, że na dniu 1. grudnia nastąpiło ukonstytuowanie cesarskiej kapituły w St. Denis pod prezydencyą nuncyusza papieskiego, Monsignora Secconi.

— Z Marsylii telegrafują z 8. grudnia, że okręta, wstrzymywane dotąd burzą na morzu, zawijają teraz tłumnie do tamtejszej zatoki, tylko paropływ pocztowy z Tunetu nieprzybył dotąd.

— Mehemed Dżemil Bej, turecki ambasador przy dworze francuskim, jest w drodze do Paryża.

— Komisya mianowana do rozpoznania kwestyi o murzynach odbyła już kilka narad, lecz nie wszyscy członkowie jej zgadzają się na to, by odstąpić od systemu sprowadzania murzynów. Niektórzy są tego zdania, że znalezionoby łatwo Kuliów indyjskich dla wyspy Reunion, lecz trudniej już przyszłoby zwerbować ich dla Antylów. Wypada przeto porozumieć się Francyi z przynależnemi państwami względem dalszego werbowania wolnych murzynów na wybrzeżach afrykańskich, lecz w takim razie potrzeba pomyśleć i o „odpowiedniej liczbie kobiet,“ by robotników ująć tem bardziej jeszcze stosunkami familijnemi, zachęcić ich do stałego osiedlenia się w kolonii, i tym sposobem założyć niejako szkołę plantatorską, któraby zabezpieczyła Francyę od braku rąk roboczych.

— Wszędzie okazuje się teraz potrzeba rozszerzenia lub przebudowania miast. Wały Paryża będą zrównane, a rogatki celne pomknąć się muszą aż do fosy fortyfikacyjnej. W Marsylii stanie całkiem nowe miasto. Do Lille wysłano wojska dla zburzenia murów warownych. Powiększony być musi równie i Tulon, którego liczba mieszkańców powiększyła się w ciągu 25ciu lat z 30 tysięcy głów na 80.000. Mocne mury otaczające miasto dokoła muszą być zerwane, by z miastem połączyć przedmieścia i zdobyć więcej miejsca dla mieszkańców. Zerwaniem murów zająć się ma administracya skarbowa nawet w porze zimowej, gdyż chcą zatrudnić robotników niemających innego zarobku. Po zrównaniu murów ma rada miejska postarać się o postawienie nowych budynków. W zamiar tego rozpisała rada pożyczkę dwóch milionów franków. Według przedłożonego i potwierdzonego już planu połączyć ma nowy teatr, na którego wybudowanie i urządzenie wyznaczono 900.000 franków, dawne miasto z przedmieściami. Oprócz tego założony być ma plac wielki i bulwar, a na wybudowanie kościoła i liceum wyznaczono także kwoty potrzebne i dość znaczne.

— Dziennikowi *Moniteur de la Flote* piszą z Algieryi pod dniem 27. listopada: „Jenerał Gastu na czele swej kolumny znajduje się jeszcze w pochodzie. Dnia 25. stanął obozem w pobliżu Ennaiinu o trzy kilometry na wschód od Kaf-Zerzuru. Kaid i Szeikowie Beni-Tusutów przybyli do obozu. W kraju panował pokój, równie jak uspokoiło się wszystko na południu u plemion na równinach w pobliżu Sidi-Akby; jednak uzbrojony hufiec w górach Amar Ghadu nie poddał się jeszcze. Jenerał Desvaux kazał oznajmić naczelnikom, że jest gotów przebaczyć im. Dnia 25. połączyły się z nim w Sidi-Okba dwie wyborcze kompanie 99 pułku liniowego.“

Z Algieru donoszą pod dniem 2. grudnia: Wszystkie szczepy Wed-el-Kebiru poddały się zupełnie na dniu 30. listopada. Jenerał Gastu zwiedza na czele ruchomej kolumny wszystkie goralskie plemiona, gdzie objawiały się zaburzenia. Jak na teraz spokojność panuje zupełna.

— Mocne fortyfikacye miasta Hue, stolicy Anamu, spowodowały rząd mianować wyższego oficera szefem inżynieryi w expedycyjnym korpusie admirała Rigault de Genuilly. W tym charakterze odpłynie szef batalionu inżynieryi i adjutant jenerała Charon, Deroulade-Dupré, do zatoki Turo.

Belgia.

(Czynności w izbach.)

Bruxela, 7. grudnia. Izby rozpoczęły dziś na nowo swe w upłynionym tygodniu przerwane obrady nad budżetem publicznych budowli. Na początku posiedzenia przedłożył pan Frere rozmaite projekta ustawy a między temi projekt zapłacenia kosztów od pogrzebu zmarłego ministra publicznych budowli pana Partoes i projekt udzielenia pensyi 3000 franków rocznie, wiekowej bez wszelkich pieniężnych zasobów pozostałej matce zmarłego ministra. W ogólnej dyskusyi budżetu przemawiali w duchu demokratycznym pp. Lelievre i Previnaire za rewizyą ustawy z 1822 roku względem podatku od osoby.

Holandya.

(Czynności w izbach. — Rada medycynalna.)

Haga, 4. grudnia. Pierwsza izba jeneralnych państw zgromadzi się na dniu 9 b. m. Druga izba ukończyła obrady nad budżetem ministeryum sprawiedliwości i projekt odnoszący się do tego budżetu przyjęła z wyjątkiem jednego kontra-votum, jednogłośnie. Obecnie obraduje druga izba nad projektem budżetu dla ministeryum spraw wewnętrznych.

— Stan medycynalnej policyi potępiają bardzo. Dowodząc, że w prowincyi Friesland padło w ciągu 8 lat przeszło 27.000 sztuk bydła na zarazę płucową, proponują ustawę, któraby byłaby w stanie podać środki jakby zapobiedz szerzeniu się tej razary. Widoczną nieudolność medycynalnego oddziału w ministeryum spraw wewnętrznych ganią mocno i minister przyrzeka zmienić członków tego oddziału, jeżeli tylko przekona się o słuszności tych zarzutów.

Szwajcarya.

(Dolina Dappen.)

Dziennik *Bund* pisze: Pułkownik Ziegler zwiedził tego lata dolinę Dappen z własnej checi i dla lepszego zrozumienia kwestyi w tej mierze zachodzącej. *Eidg. Ztg.* przytacza uwagi i to zdanie jego, że linia pograniczna oznaczona w projekcie ugody nie zabezpiecza zupełnie szwajcarskiej linii strategicznej. Pułkownik utrzymuje zresztą, jakoby ta linia pograniczna ciągnęła się niemal wzdłuż całego grzbietu pogórza Dôle i przecinała znaczną część dawnego gościńca z Les Rousses do St. Cergues, gdy tymczasem ile nam wiadomo idzie o to, by pociągnąć linię u podnóża góry Dôle doliną leżącą między tą górą i małego wzgórza, a którąby wychodziła środkiem dwóch poblizkich gościńców wiodących doliną Dappen na ziemię francuską. P. Ziegler jest zresztą tego zdania, że za część doliny, którąby odstąpiono, nie należałoby przyjmować wynagrodzenia pieniężnego, lecz w każdym razie tylko ziemię, a mianowicie przestrzeń na prawo od Lac des Rousses i dolinę górnej Orbe z włością Bois d'Amont, a Francya łatwoby przystała, zwłaszcza przy tem wszystkiem jeszczeby na zamianie tej zyskała.

Włochy.

(Otwarcie sardyńskich izb odroczone. — W. książę Konstanty. — Złagodzenie przepisów na wychodźtwo.)

Turyn, 4. grudnia. Jak donosi korespondent dziennika *Pays* odłożone zostało otwarcie izb sardyńskich dla rozsiewanych teraz niepokojących pogłosek z 3. na 20. stycznia 1859. Chcianoby uniknąć tym sposobem, ażeby lewa strona nieinterpelowała o to ministeryum.

— Dziennikowi *Constitutionnel* piszą z Turynu, że W. książę Konstanty przyjmował zaraz po swym przyjeździe hrabię Cavour'a, i że odwiedziny księcia rosyjskiego nieodnoszą się zapewne do samej tylko sprawy względem Villafranca, lecz i do ważniejszych jeszcze kwestyi politycznych. Według doniesień korespondenta paryskiego dziennikowi *Köln. Ztg.* przypisują także wielkie znaczenie polityczne i podróży do Rzymu margrabi Alfieri de Sostegno, prezydentowi senatu sardyńskiego.

Genua, 7. grudnia. Wielki książę Konstanty odjechał wczoraj do Villafranca.

— Dekretem rządu neapolitańskiego zniesiono nakaz przedaży dóbr tych wychodźców, którzy skazani zostali zaocznie, i po upływie terminu lat pięciu prawem przepisanego niestawili się przed sądem. Prawa neapolitańskie przekazują w takim razie zabor całego majątku.

Niemce.

(Oznaczenie próby złota i srebra.)

Drezno, 4. grudnia. Wczoraj ogłoszono następujące rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych względem oznaczenia próby towarów z szczerego złota i srebra:

Ponieważ ustawą względem zaprowadzenia nowej wagi krajowej z 12. marca 1858, wyjęto z używania grzywnę z podpodziałami na 16 łutów à 18 granów dla towarów z srebra, i na 24 karatów à 12 granów dla towarów ze złota, nie mogą już być używane zwyczajne dotychczas oznaczenia próby towarów z szczerego złota i srebra, przeto w miejsce zniesionych powyższą ustawą dawniejszych przepisów rozporządza się,

że próbę towarów z szczerego złota i srebra należy nadal oznaczać liczbami, a to według setnych części.

Według tego dla przykładu będą oznaczone:

Towary srebrne

po 70	jeżeli	według	dawnego	oznaczenia	zawierają	11	łutów	4 gr.
„ 75	„	„	„	„	„	12	„	— „
„ 80	„	„	„	„	„	12	„	14 „
„ 90	„	„	„	„	„	14	„	7 „

srebra.

Towary złote.

po 33	jeżeli	według	dawnego	oznaczenia	zawierają	7	karat.	11 gr.
„ 50	„	„	„	„	„	12	„	— „
„ 58	„	„	„	„	„	13	„	11 „
„ 75	„	„	„	„	„	18	„	— „
„ 84	„	„	„	„	„	20	„	2 „
„ 94	„	„	„	„	„	22	„	1 „

złota.

Rosya

(Postępowanie sądowe. — Dzierzawa wódki. — Urządzenie w Besarabii.)

Petersburg, 29. listopada. Jednemu z bruxelskich dzienników piszą, że w gubernii Charków podała szlachta prośbę do Cesarza, ułatwić sądowe postępowanie i zamienić na ustne i publiczne.

— Ten sam korespondent podaje bliższe szczegóły o nowym systemie wydzierzawiania przedaży destylowanych napojów, a który zaproponowali Kokorew i Mamontów. Cesarski ukaz z dnia 8. paźd. upoważnia zastosowanie nowego systemu tymczasowo w prowincyach Podolskich i w Witebsku.

— Szlachta w Besarabii otrzymała pozwolenie Cesarza, wybierać z swego grona szefa krajowej policyi, asesorów w sądzie krajowym równie jak deputowanych komisyi do rozkładu podatków gruntowych. To przyzwolenie stawia Besarabię w równym rzędzie z innemi guberniami, którym to prawo przysłużało od dawna.

Turcya.

(Stosunki i położenie Księstw Naddunajskich.)

Prasa paryska wszczęła temi dniami żwawą i dość zajmującą polemikę względem Księstw Naddunajskich. *Revue des deux mondes* umieściła artykuł p. St. Marc Girardin'a, w którym niezmordowany ten poplecznik wszystkich narodowości, staje jeszcze raz w obronie „unii“ Księstw Naddunajskich, i usiłuje dowieść krytycznym rozbiorem konwencyi z 19. sierpnia, że cesarska polityka francuska w tej kwestyi poniosła klęskę zupełną. Dodać jeszcze i to należy, że słynny publicysta francuski wypracował świetnie swój artykuł i przemówił tak do uczucia, jak i do przekonania. Artykuł taki nie mógł pozostać bez odpowiedzi, której podjęło się pismo *Revue contemporaine*, i dopełniło założenia swego z właściwą sobie rezolutnością, przytaczając znane już argumenta o zwycięstwie, jakie zasady z roku 1789 odniosły zawarciem konwecyi z 19. sierpnia i wywalczyły sobie nad dolnym Dunajem; tudzież że sama już ta konwencya jest świetnem wynagrodzeniem Francyi za odosobnienie jej roku 1840. Dalej utrzymuje pismo rzeczone, że Francya dzisiejsza zajmuje przeważne stanowisko w radzie europejskich mocarstw wielkich, i w dowód tego wspomina o tem, że Anglia, Prusy i Rosya przystały tak łatwo na żądanie Francyi. Trudno też powiedzieć z pewnością, kto w tym sporze odniósł zwycięstwo.

Jeden z najnowszych numerów dziennika *Preuss. Ztg.* pisze w tej mierze między innemi:

„coraz wzmagający się niepokój i rozdrażnienie w Księstwach Naddunajskich musiały koniecznie zwrócić na to uwagę Dworu zwierzchniczego, by takim dowolnościom i środkom nieprawnym w księstwach rzeczonych wcześnie zapobiedz. A gdy niepowiodło się mu skłonić własną powagą kajmakamie tamtejsze do utrzymania prawnej i bezstronnej administracyi, tedy niepozostało mu już nic innego, jak tylko upraszać o pośrednictwo tych mocarstw, które konwencyę z 19. sierpnia 1858 zawarły.“

„Na mocy więc wezwania Porty wysokiej zebrali się reprezentanci mocarstw tych w Konstantynopolu na konferencye, by naradzić się nad tą kwestyą, jak dalece rozciągają się upoważnienia kajmakamii, i w jaki sposób mają kajmakanie je dopełniać.“

Preuss. Ztg. przytacza dalej tak postanowienia konwencyi z 19. sierpnia (art. 11 i 49), jak niemniej i regulaminu organicznego (sekcya II. art. 18 i 19) z tą uwagą, że konferencya miała właściwie nad niemi się zastanowić, i z których się okazało:

„że upoważnienia przewidzianych w regulaminie organicznym kajmakamii co do uchylenia i mianowania urzędników są bardzo ograniczone, i że do spełnienia tych, jak niemniej i wszystkich innych ważnych upoważnień potrzeba zgody jednomyślnej, a wkońcu, że większość członków w razie opozycyi trzeciego nie może przystąpić do wykonania tych upoważnień.“

„Dowiadujemy się teraz — kończy *Preuss. Ztg.* — że konferencya w Konstantynopolu rozstrzygnęła w tym duchu kwestyę tę jednomyślnie, i spodziewać się należy, że decyzya ta zaszła jeszcze dość wcześnie, by zapobiedz skutecznie gorszym jeszcze zaburzeniom w Księstwach Naddunajskich. A jeśli ludność Księstw Naddunajskich przykłada tak wielka wartość do swej samoistności, jak to się okazuje z oświadczenia ich dywanów, tedy trudno pojąć, dlaczego też stronnictwa nie pomiarkują się w swych zabiegach przynajmniej o tyle, by samoistność tę utrzymać. Lecz taki stan rzeczy, gdzie nawet władze najwyższe podają się za narzędzie usiłowań stronniczych przywieść musi koniecznie do obcego wmieszania się w sprawy księstw. Gdyby łagodnemi środkami niepodobna było przywrócić porządku, natenczas przedsięwziętoby kroki bardzo przykre dla kraju, który i tak już podczas wojny ostatniej wiele ucierpiał.“

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Dodatek do najnowszej poczty z Bombaju, 9. listopada: Rokoszanie pod dowództwem Tantyi Topi umknęli po poniesionej dnia 19. paźd. klęsce i przeprawieniu się przez rzekę Betwę do Tull Behut. Bawili tam, jak się zdaje, tylko krótki czas, poczem ścigani przez jenerała Mitchel zwrócili się w południowym kierunku na Suitpur. Buntowniczy zastęp dotarł 23. do Dagrodu na gościńcu Sangor. Dnia 25. był w Karri, gdzie go dognał jenerał Mitchel. Nie dotrzymali placu, lecz pierzchnęli na wszystkie strony; 600 z nich porąbała kawalerya. Po tej klęsce ruszył Tantya Topi z resztą swych wojowników na Ratgur, ku Nerbudzie, przez którą się między Hoshungabadem i Nursyngporem w nocy z 31. paźdz. na 1. listopada przeprawił. Zbrojne siły jego składają się teraz z 7000 ludzi i 20 słoniów tudzież niejakiej liczby wielbłądów. Słychać, że ludzie jego bardzo są zniechęceni. Ścigają go wojska pod brygadyerami Smith i Park tudzież kawalerya pod porucznikiem Kerr i innymi oficerami. Rezydent Hyderabadu wydał rozkaz zebrać zbrojną siłę pod Omerygotty, 30 mil na północ od Elliczporu, ażeby rokoszan powstrzymać w ucieczce. Będzie się składać z 1200 piechoty, 1600 kawaleryi i 12 dział. W tym samym zamiarze wyruszył oddział wojska z Kampty. Według ostatnich wiadomości znajdował się Tantya Topi w okręgu Syndwary prowincyi Nangpore.

Afryka.

(Eskadra hiszpańska.)

Tanger, 21. listopada. Hiszpańska, na afrykańskich korsarzy wysłana eskadra, składająca się z dwóch wojennych korwet i pięciu pocztowych parostatków, zawinęła wczoraj do tutejszej zatoki.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Medyolan, 10. grudnia. Komisya ustanowiona dla zbadania niektórych stosunków podatku gruntowego zbierze się jutro.

Paryż, 10. grudnia. Podług ogłoszonego dziś wykazu banku powiększył się zapas gotówki o 28, bieżący rachunek skarbu o $26^3/_4$ a zaliczki o $11^7/_8$ miliona; zmniejszył się zaś portfeil o 3, a obieg banknotów o $3^1/_4$ miliona.

(We wczorajszej depeszy paryskiej było mylnie traktat handlowy, zamiast traktat względem wydawania zbrodniarzy.)

Londyn, 11. grudnia. Urzędowa poczta zamorska nie przyniosła nic szczególnie ważnego z Indyi. Wiadomości z **Hongkongu** są z 29. października. Oczekiwano tam lorda Elgina. Kanton był spokojny, bezpieczny i handel podnosił się. Z Aden donoszą, że komodor Edgill miał odjechać z Galbu do Dżeddy. — **Kalkuta**, 9. listopada. Clyde szturmował fort Amatheé. Radża poddał się, a fort zdobyto. Gewarree i Hussingabad zostały obsadzone. Tantia umknął w kierunku zachodnim. Układy lorda Elgina wypadły pomyślnie. Jak wieść niesie, miał umrzeć Cesarz japoński.

Genua, 9. grudnia. Dziś zrana zawinęła tu amerykańska fregata „Rabas“ o 40 działach i załodze liczącej 570 ludzi. — Jak donosi *Nizzardo*, przybył Wielki Książę Konstanty z Wielką Księżną Alexandrą i swoim synem Mikołajem 6go b. m. rosyjską fregatą parową „Retrizan“ do Villafranca, zkąd robił zaraz wycieczkę dla odwiedzenia Wielkiej Księżny Katarzyny Leuchtenberg.

Berlin, 11. grudnia. Petersburskie wiadomości telegraficzne donoszą, że Jej Mość Cesarzowa Matka niebezpiecznie zasłabła, o czem uwiadomiono natychmiast telegrafem nieobecnych w Petersburgu członków familii cesarskiej.

Frankfurt, 11. grudnia. Dzienniki tutejsze donoszą: Połączono wydziały przedłożyły na ostatniem posiedzeniu sejmu związkowego sprawozdanie w kwestyi duńskiej; głosowanie nastąpi za 14 dni.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 13. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Szaszkiewicz Leon, Hr. Olizary Zygmunt, Erazm i Władysław, z Krakowa. — Swiatsky Jan, ces. ros. radca dworu, z Brodów. — Hr. Wodzicki Kaź., z Olejowa. — Czermiński Juliusz, z Glińska.

Hotel europejski: Urbański Felix, z Komborni.

Hotel lang: Br. Senz Karol, c. k. rotm., z Gródka.

Hotel angielski: Bobrowski K., c. k. rotm., z Kijowca. — Hr. Szyrmaj, c. k. porucz., z Tarnopola.

Hotel podolski: Dobrzański Stanisław, z Daszowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 13. grudnia.

PP. Br. Hageny Gustaw i Edward, do Wielkichócz. — Janicki Wład., do Stubna. — Rooz Jakób, c. k. radca kraj., do Tatyna. — Tretter Hilary, do Łoniego. — Zawadzki-Brodzic Felix, ces. ros. pułkow. gwardyi, do Rosyi.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 11. i 12. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	331.93	— 4.6°	94.6	południowy sł.	mgła
2. god. po poł.	331.49	— 3.0°	90.8	„ „	pochmurno
10. god. wiecz.	331 00	— 5.6°	94.0	„ „	„
7. god. zrana	330.57	— 6.0°	94.7	południowy sł.	mgła
2. god. po poł.	329.96	— 3.5°	90.5	połudn.-wsch. „	pochmurno
10 god. wiecz.	329.45	— 5.1°	93.5	„ „	„

TEATR.

Dziś komedya niem. w 3 aktach ze śpiewami: **„Die Schicksale der Familie Maxenpfutsch.“** (Koleje losu familii Maxenpfutsch).

Jutro na scenie polskiej: **„Narcyz,“** dramat w 5 aktach z niemieckiego.

Kurs lwowski.

Dnia 13. grudnia.

		gotówką zł r.	gotówką kr.	towarem zł r.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	32	4	36
Dukat cesarski	„ „	4	35	4	38
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	7	51	7	56
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	31	1	32
Talar pruski	„ „	1	27	1	29
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	7	1	$8\frac{1}{2}$
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	20	79	50
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	80	5	80	36
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	—	81	45

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 13. grudnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 80.50. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 85 80. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —; Metaliki po 5% za 100 zł. 84 60.; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. — Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. — ; z r. 1839 za 100 zł. 134.50 zł. z roku 1854 za 100 zł. 114.50. Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł — —: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 83 50; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Sławonii —.—.; Galicyi 83 30; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 967.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 242.80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1713; towarzystwa kolei żelaznej państwa 258.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 85 20; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. 105; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglug parowej na Dunaju po 500 złr. 522.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. —.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. 99.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. — —; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 100 80; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.10. Berlin za 100 talarów 150.40. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.20. Genua za 100 lirów piemonckich —.— Hamburg za 100 marko banko 76.25. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich 34.45. Londyn za 10 funtów szterl. 101.85. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 99.50. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 40.40. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. 99.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14.79. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich 8 36. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4 85, — dukaty ces. pełnej wagi $4.89\frac{5}{10}$, korony 13.95. półkorony —.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 11. grudnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	80 —	80 50
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	85.75	75.85
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	84.90	85.—
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% za 100 zł.	75.50	75.75
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	316.—	318.—
„ 1839 „ 100 „	134.25	134.50
„ 1854 „ 100 „	114.50	114.75
Renty Como po 42 lir. austr.	17.50	18.—
B. Krajów koronnych		
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.: Niższej Austryi	94.—	95.—
Węgier	83.—	84.—
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	82.50	82.75
Galicyi	82.75	83.25
Bukowiny	82.25	82.50
Siedmiogrodu	82.50	82.75
innych krajów koronnych	90.50	91.50
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	967.—	968.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	240.30	244.40
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	613.—	615.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1700.—	1702.—
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	258.50	258.60
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	84.25	84.50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	184.—	184.50
Kolei Cisy po 200 zł m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.10
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	119.—	119.50
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	66.30	66.50
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	520.—	521.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	310.—	315.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.50	99.—
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.75	95.—
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	89.25	89.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	85.—	85.25

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	100.55	100.65
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	108.25	108.40
Esterhazego 40 zł. m. k.	80.—	80.50
Salma 40 „ „	41.—	41.50
Palfiego 40 „ „	38.—	38.25
Clarego 40 „ „	37.25	37.75
St. Genois 40 „ „	38.25	38.50
Windischgrätza 20 „ „	24.10	24.50
Waldsteina 20 „ „	26.75	27.25
Keglevicha 10 „ „	15.60	15.90

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	86.—	86.10
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	86.20	86.30
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{3}{4}$%	76.20	76.30
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	101.80	101.85
Paryż, za 100 franków 3%	40.35	40.40

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—85 cen.	4 zł.—87 cen.
Korona	13 „ —58 „	14 „ —— „
Napoleondor	8 „ — 9 „	8 „ —11 „
Rosyjski imperyał	8 „ —31 „	8 „ —34 „

KRONIKA.

(Pożary). Donoszą nam znowu dwa pożary z przeszłego miesiąca, obadwa z obwodu brzeżańskiego. Dnia 5. listopada r. b. w nocy między 10. i 11. godziną powstał ogień w Czerczu w pomieszkaniu włościanina Daniła St. i ogarnął z taką szybkością cały dom, że niepodobna było nawet wyratować znajdujących się w nim ludzi, przeco zginęło w płomieniach 3 synów rzeczonego włościanina i pastuch. Ogień powstał z zapalenia się powisma. Drugi pożar był 24go listopada w Szumlanach wielkich, gdzie zgorzała dworska suszarnia słodu. Przyczyna tego pożaru niewiadoma dotąd.

(Proces o wexel rozdarty). Przed sądem cywilnym w Lugdunie pozwała pewna panna D. niejakiego p. R. o zapłacenie wexla rozdartego za jej przyzwoleniem i wystawionego na sumę 2000 franków, dalej 4000 franków tytułem wynagrodzenia za pomieszkanie wynajęte z jego porady, a w końcu o płacenie pensyi miesięcznej w kwocie 100 franków, którą R. przyrzekł dawać na utrzymanie najbliższych jej krewnych. Sąd wydał wyrok następujący:

„Ze względu, że w całej tej sprawie zachodzi stosunek nieprawy i jeden z takich, który w obec sumienia i w przekonaniu prawego i delikatnych uczuć człowieka stanowić może pewien rodzaj zobowiązania, lecz bez zgorszenia i krzywdy w porządku społeczeńskim do zobowiązań obywatelskich policzony być nie może; zważywszy też, iż przy teraźniejszym stanie obyczajów jest-to ważniejszą niż kiedykolwiek wprzód rzeczą, by sprawiedliwość sądowa nie przykładała ani wprost ani bezpośrednio żadnej wagi do stosunków, jakie między panną D. i p. R. zachodzić mogły, odrzuca sąd skargę i skazuje pannę D. na zapłacenie kosztów procesu.“

(Szafarnia zastępująca miejsce lodowni) Pewien traktyjernik wiedeński otrzymał teraz patent na wynalazek bardzo pożyteczny. Urządził on lodownię ruchomą w takzwanej szafarni, która zamyka się szczelnie na wzór ogniotrwałych skrzyń żelaznych, i w niejednym względzie zastąpić może prawdziwą lodownię.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*